

جمهوری اسلامی ایران

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

برنامه درسی

دوره: کارشناسی ارشد

رشته: زبان و ادبیات فارسی

گرایش: ادبیات تطبیقی

گروه: علوم انسانی

مصوبه جلسه ۶۰۶ مورخ ۸۶/۹/۱۱ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

نسخه بازنگری شده مصوبه جلسه ۸۵۵ مورخ ۹۳/۶/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

بسم الله الرحمن الرحيم

مصوبه جلسه ۸۵۵ مورخ ۹۳/۶/۱۶ شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

شورای برنامه‌ریزی آموزش عالی، در جلسه ۸۵۵ مورخ ۹۳/۶/۱۶، برنامه درسی بازنگری شده دوره کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات تطبیقی پیشنهادی کمیته برنامه‌ریزی زبان و ادبیات فارسی را به شرح زیر تصویب کرد:

۱- این برنامه از تاریخ تصویب برای تمامی دانشگاه‌ها و مؤسسه‌های آموزش عالی و پژوهشی کشور که طبق مقررات مصوب وزارت علوم، تحقیقات و فناوری فعالیت می‌کنند برای اجرا ابلاغ می‌شود.

۲- این برنامه برای دانشجویانی که بعد از تاریخ تصویب برنامه، در دانشگاه‌ها پذیرفته می‌شوند لازم الاجرا است.

۳- برنامه درسی بازنگری شده مذکور از تاریخ تصویب جایگزین برنامه درسی دوره کارشناسی ارشد رشته زبان و ادبیات فارسی گرایش ادبیات تطبیقی (فارسی - عربی) مصوب جلسه ۶۰۶ مورخ ۸۶/۹/۱۱ شورای برنامه‌ریزی می‌باشد.

۴- این برنامه از تاریخ تصویب به مدت ۵ سال قابل اجراست و پس از آن قابل بازنگری است.

جعفر میلی منفرد

نایب رئیس شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

عبدالرحیم نوه‌ابراهیم

دبیر شورای عالی برنامه‌ریزی آموزشی

فصل اول:

مقدمه و کلیات:

ادبیات تطبیقی (Comparative Literature) گرایش جدیدی است که هرچند در جهان پیشرفته، پیشینه‌ی درازی دارد اما در ایران خیلی پرسابقه نیست. در ادبیات تطبیقی با استفاده از روش‌های علمی شناخته شده از روابط فرهنگی و تأثیر و تأثرهای متقابل سخن می‌رود و خویشاوندی و وام‌گیری ادبیات ملل مختلف از یکدیگر را مشخص می‌کند.

ماده اصلی ادبیات زبان است و زبان خود یک پدیده اجتماعی است. از سوی دیگر، ادبیات هر ملتی از نظر محتوا، در بر دارنده افکار، اندیشه‌ها، آرمان‌ها و احساسات آن ملت است. هر اثر ادبی شامل جهانی می‌شود که آثار ادبی دیگر نیز در آن قرار دارند. بنابر این با کنار هم قرار دادن آثار ادبی در یک فرهنگ خاص و مقایسه و ارزیابی آنها با عناصر آثار ادبی یک فرهنگ دیگر و همچنین بررسی چگونگی انتقال یک نوع ادبی یا موضوع و مضمون ادبی خاص از ادبیات یک کشور به ادبیات سایر زبان‌ها، می‌توان به نتایج ارزشمندی دست یافت.

ذهن بشر اولیه جهت شناختن اشیاء و موجودات، اغلب آن را با اشیاء و موجودات دیگر مقایسه می‌کرده یا آن شیء یا موجود را در کنار یک شیء یا موجود دیگر قرار می‌داده است. این مقایسه اغلب از طریق تقابل دوگانه انجام می‌شد. اما امروزه در بررسی آثار ادبی، جنبه‌های گوناگون یک اثر ادبی با سایر آثار مقایسه می‌شود یا یک اثر ادبی در کنار اثر ادبی دیگر قرار می‌گیرد و از این طریق هر یک از آثار می‌تواند ویژگی‌های آن اثر دیگر را تبیین کند. «ادبیات تطبیقی» شاخه‌ای از نقد ادبی است که به این مهم دست پیدا می‌کند. عده‌ای قرار دادن یک اثر ادبی در یک زبان خاص را در کنار اثر ادبی دیگر در همان زبان نیز در حوزه ادبیات تطبیقی به حساب می‌آورند؛ علاوه بر این ادبیات تطبیقی پیوندهای ادبی ملت‌های گوناگون را می‌سنجد و ارزیابی می‌کند و ویژگی‌های تازه‌ای از آنها را آشکار می‌سازد. در ادبیات تطبیقی همه ویژگی‌های یک اثر ادبی، از گفتمان‌ها و جملات دستوری تا ساختار کلی و محتوای آن، می‌تواند در کانون توجه قرار گیرد. این شیوه اگر به صورت علمی و اصولی آموزش داده شود، کارایی فراوانی خواهد داشت.

اهداف و ضرورت‌های ایجاد گرایش ادبیات تطبیقی

بدان جهت که آثار ادب فارسی، از گذشته تا کنون، همواره در فرهنگ‌ها و آثار ادبی سایر ملت‌ها جایگاه خاصی داشته است، برای سنجش و ارزیابی و تحلیل این آثار، ضرورت ایجاد رشته «ادبیات تطبیقی» بیش از پیش حس می‌شود.

منتقد حوزه ادبیات تطبیقی باید اطلاعات جامعی از فرهنگ، تاریخ ادبیات، اجتماع و بویژه زبان آثار ادبی که در کانون تحقیق خود قرار داده است به دست آورد.

«ادبیات تطبیقی» به عنوان یک رشته علمی با تکیه بر ادبیات فارسی به طور مسلم نتایج مهم و ارزشمندی در پی دارد: از جمله این که از این طریق محقق می‌تواند از دیدگاه تاریخی تفکر و اندیشه ای که در آثار ادب فارسی بازتاب یافته با زیربنای فکری آثار ادبی سایر ملل را بررسی کند. همچنین می‌تواند انواع ادبی مسلط را در دوره‌های متعدد تاریخ ادبیات شناسایی و تحلیل کند.

ادبیات تطبیقی همچنین می‌تواند «ما را در ارزیابی آثار خویش یاری دهد و بر ارزش آنچه که در دست داریم بیشتر آگاه کند». همچنین از طریق این روش علمی می‌توان شاعران صاحب سبک را از شاعران مقلد جدا و ارزش کار آنها را تحلیل کند.

از این رو هدف مهم گرایش ادبیات تطبیقی تربیت محققان و پژوهشگرانی است که بتوانند در این زمینه‌های یافته‌های تازه ای به دست آورند. علاوه بر این راه اندازی این گرایش می‌تواند اهداف زیر را نیز محقق سازد:

- آشنایی کامل دانشجویان با دیدگاهها و مکاتب جدید بررسی ادبیات جهان؛
- آماده شدن ذهن و زبان دانشجویان برای درک متقابل از ادبیات دیگر ملل و در نتیجه بالا بردن ظرفیت شناخت ادبیات ملی با توجه به معیارهای جهانی؛
- کسب مهارت دانشجویان در شناخت موضوعات و مفاهیم مشترک میان ملل که می‌تواند به تفاهم ادبی و در نهایت انسانی بینجامد؛
- آماده شدن دانشجویان برای گسترش مطالعات تطبیقی و بینا رشته ای؛
- آماده شدن ذهن و ذوق ادبی دانشجویان خلاق برای پدید آوردن آثار با مفاهیم بلند انسانی و فراملی؛

فصل دوم

جدول دروس و شرح برنامه

جدول کلی برنامه کارشناسی ارشد

رشته زبان و ادبیات فارسی با گرایش ادبیات تطبیقی

ملاحظات	تعداد واحد	نوع درس	ردیف
۶ واحد (یا بیشتر بر اساس قوانین آموزش عالی) از بین دروسهای جبرانی این برنامه یا دروسهای جبرانی سایر گرایشهای رشته زبان و ادبیات فارسی یا برنامه کارشناسی رشته مذکور به انتخاب گروه	۶	درسهای جبرانی	۱
	۱۲	درسهای پایه	۲
	۱۰	درسهای اصلی	۳
گذراندن ۴ واحد از بین دروسهای اختیاری این برنامه به انتخاب گروه	۴	درسهای اختیاری	۴
	۶	پایان نامه	۵

۱. درسهای جبرانی

در صورت تشخیص گروه گذراندن ۶ واحد (یا بیشتر بر اساس قوانین آموزش عالی) از بین درسهای جدول زیر، یا درسهای جبرانی سایر گرایشهای رشته زبان و ادبیات فارسی، یا از میان درسهای دوره کارشناسی رشته مذکور

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	توضیحات
۱	تاریخ روابط فرهنگی ایران و جهان	۲	۳۲		۳۲	

۲	مشهورترین آثار ادبی جهان	۲	۳۲	۳۲
۳	زبان و ادبیات فارسی در دیگر کشورها	۲	۳۲	۳۲
۴	زبان تخصصی انگلیسی	۲	۳۲	۳۲
۵	زبان تخصصی خارجی یک	۲	۳۲	۳۲
۶	زبان تخصصی خارجی دو	۲	۳۲	۳۲

۲. درسهای پایه

گذراندن ۱۲ واحد زیر الزامی است

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	بیش نیاز
۱	تطور متون شعر فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۲	تطور متون نثر فارسی	۲	۳		۳۲	
۳	ساخت دستوری زبان فارسی	۲	۳۲		۳۲	
۴	نظریه‌ها و نقد ادبی	۲	۳۲		۳۲	
۵	بلاغت کاربردی	۲	۳۲		۳۲	
۶	متون نظم و نثر عربی	۲	۳۲		۳۲	

۳. درسهای اصلی

گذراندن ۱۰ واحد درسهای اصلی گزینشی زیر الزامی است

شماره	عنوان	تعداد واحد	ساعت نظری	ساعت عملی	جمع	بیش نیاز
۱	تاریخچه ادبیات تطبیقی	۲	۳۲		۳۲	
۲	مبانی نظری و نظریه‌های ادبیات تطبیقی	۲	۳۲		۳۲	نظریه‌ها و نقد ادبی
۳	رویکردها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی	۲	۳۲		۳۲	

تاریخچه ادبیات تطبیقی	۳۲		۳۲	۲	تعاملات و روابط ادبی ایران و جهان	۴
رویکردها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی	۳۲		۳۲	۲	مطالعات بینا رشته ای در ادبیات تطبیقی	۵

۴. درسهای اختیاری

گذراندن ۴ واحد درس از بین درسهای زیر به انتخاب گروه

پیش نیاز	جمع	ساعت عملی	ساعت نظری	تعداد واحد	عنوان	
	۳۲		۳۲	۲	بررسی تطبیقی انواع ادبی	۱
رویکردها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی	۳۲		۳۲	۲	بررسی پژوهشهای تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی	۲
	۳۲		۳۲	۲	بررسی تطبیقی شخصیتها و مضامین ادبی جهانی	۳
	۳۲		۳۲	۲	ادبیات تطبیقی و ترجمه پژوهی	۴

۵. پایان نامه

پیش نیاز	جمع	ساعت عملی	ساعت نظری	تعداد واحد	عنوان	شماره
	۹۶		۱۰۲	۶	پایان نامه	۱

۱: دروس جبرانی:

عنوان درس: تاریخ روابط فرهنگی ایران و جهان

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد	عنوان درس به فارسی: تاریخ روابط فرهنگی ایران و جهان	
	عملی			واحد: ۲		
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲		
	عملی					
	نظری	اصلی -				پیش نیاز
	عملی					
	نظری	الزامی				
	عملی					
نظری	اختیاری					
عملی						
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:						

هدف

آشنایی با تعاملات فرهنگی مردم ایران با سایر فرهنگها و ملل جهان از آغاز تا امروز

سرفصلها

۱. خویشاوندی اساطیر ایرانی با اساطیر سایر ملل
۲. تعاملات فرهنگی، ادبی و تاریخی ایران با ملل شرق
۳. تعاملات فرهنگی، ادبی و تاریخی ایران با یونان و روم
۴. تعاملات فرهنگی، ادبی و تاریخی ایران با ملل حوزه خاورمیانه
۵. تعاملات فرهنگی، ادبی و تاریخی ایران با ملل ترک زبان
۶. تعاملات فرهنگی، ادبی و تاریخی ایران با ملل غرب

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع اصلی: جواد حدیدی (۱۳۷۳)، از سعدی تا آراگون، مرکز نشر دانشگاهی
 کلود واده (۱۳۷۲)، حدیث عشق در شرق، ترجمه جواد حدیدی، مرکز نشر دانشگاهی
 سید جعفر سجادی (۱۳۶۹)، نقد تطبیقی ادبیات ایران و عرب، شرکت مولفان و مترجمان ایران
 منابع: بیشتر از میان کتابها و مقالات مربوط به روابط ایران با سایر کشورها به انتخاب استاد

عنوان درس: مشهورترین آثار ادبی جهان

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مشهورترین آثار ادبی جهان
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

آشنایی با مشهورترین آثار ادبی جهان و تأثیرگذارترین کتابها بر ادبیات جهانی

سرفصلها

۱. مشهورترین حماسه‌ها و آثار قهرمانی جهان
۲. مشهورترین منظومه‌های عاشقانه جهان
۳. مشهورترین شاعران جهان و دلیل شهرت آنان
۴. مشهورترین عارفان جهان و مهم‌ترین آثار آنان
۵. مشهورترین داستان نویسان جهان و آثار آنان
۶. مشهورترین طنز نویسندگان جهان و آثار آنان
۷. مهم‌ترین کتابهای تأثیرگذار بر ادبیات جهانی (اعم از فلسفی، دینی و ادبی)

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع: ژرار شالیان(۱۳۸۷)، گنجینه حماسه های جهان، ترجمه علی اصغر سعیدی، چاپ سوم،
نشر چشمه

مدخلهایی از فرهنگ آثار زیر نظر رضا سید حسینی،(سروش، ۱۳۷۸) به انتخاب استاد

فرهنگ ادبیات جهان، زهرا خانلری (خوارزمی، ۱۳۷۵)

منابع بیشتر: از میان کتابهای مربوط به انتخاب استاد

عنوان درس: زبان و ادبیات فارسی در دیگر کشورها

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: زبان و ادبیات فارسی در دیگر کشورها
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	الزامی			
	عملی				
نظری	اختیاری				
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمیدارد سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه'					

هدف

آشنایی دانشجویان با وضعیت زبان و ادبیات فارسی در سایر کشورها و سوابق آن

سرفصلها

۱. قلمرو تاریخی زبان و ادبیات فارسی از گذشته تا امروز
۲. وضعیت زبان و ادبیات فارسی در افغانستان
۳. وضعیت زبان و ادبیات فارسی در تاجیکستان
۴. وضعیت زبان و ادبیات فارسی در شبه قاره
۵. وضعیت زبان و ادبیات فارسی در آسیای میانه و قفقاز
۶. وضعیت زبان و ادبیات فارسی در سایر کشورهای جهان
۷. سفر به یکی از کشورهای آسیای مرکزی و افغانستان یا شبه قاره و بررسی وضعیت آثار زبان و ادبیات فارسی در آن مناطق

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

احمد گلچین معانی (۱۳۶۹) کاروان هند، مشهد انتشارات آستان قدس رضوی
محمد امین ریاحی (۱۳۵۰)، نفوذ زبان و ادبیات فارسی در قلمرو عثمانی، تهران، امیر کبیر
منابع بیشتر: استاد می تواند بسته به مورد کتابها و مقالاتی را که در مورد زبان و ادبیات فارسی و ایران
شناسی در این یا آن کشور نوشته شده برای دانشجویان معین کند و یا مقالاتی از دانشنامه های زبان و
و ادب فارسی مربوط به شبه قاره، افغانستان، آسیای مرکزی، آسیای صغیر، بالکان و... برگزید و
بخواهد که دانشجویان مطالعه کنند.

عنوان درس: زبان انگلیسی تخصصی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: زبان انگلیسی تخصصی
	عملی				
	نظری	پایه		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصولی - الزامی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ' سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

آشنایی دانشجویان با لغات و اصطلاحات تخصصی ادبیات تطبیقی به زبان انگلیسی و افزایش توانایی در استفاده از منابع تخصصی به این زبان

سرفصلها

- آشنایی با لغات و اصطلاحات تخصصی ادبیات تطبیقی
- مطالعه مدخلهای مربوط به ادبیات تطبیقی در دانشنامهها
- مطالعه نمونههایی از منابع اصلی مربوط به نظریهها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع:

استاد می تواند مقالات و کتابهایی را که در جهت اهداف برنامه تالیف شده باشد از میان منابع موحود یا از وبگاههای مرتبط معین کند.

عنوان درس: زبان خارجی تخصصی یک

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد	عنوان درس به فارسی: زبان خارجی تخصصی یک
	عملی			واحد: ۲	
	نظری	پایه		تعداد	
	عملی	واحد			
	نظری	اصلی -		تعداد	
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری		تعداد	
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: ' سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

آشنایی با منابع ادبیات تطبیقی به زبان خارجی تخصصی دانشجو و توانایی استفاده از آنها

سرفصلها

۱. آشنایی با لغات و اصطلاحات ادبیات تطبیقی به زبان تخصصی دانشجو
۲. مطالعه منابع تخصصی ادبیات تطبیقی به زبان خارجی
۳. مطالعه تحقیقات مبتنی بر ادبیات تطبیقی بر روی آثار ادبی زبان تخصصی و ادبیات فارسی

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع:

استاد می تواند مقالات و کتابهایی را که مفید تشخیص می دهد برای دانشجویان معین کند

عنوان درس: زبان خارجی تخصصی دو

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: زبان خارجی تخصصی دو
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی - الزامی			
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

افزایش توانایی دانشجوی در مطالعه و تحقیق در آثار ادبی زبان خارجی تخصصی

سرفصلها

۱. مطالعه آثار ادبی زبان تخصصی و تحقیق تطبیقی بین آن آثار و آثار زبان و ادبیات فارسی
۲. نقد و بررسی تحقیقات ادبیات تطبیقی به زبان تخصصی دانشجو در باره زبان و ادبیات فارسی
۳. نقد و بررسی سایر تحقیقات موجود در زبان تخصصی دانشجو درباره زبان و ادبیات فارسی

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع:

استاد می تواند منابعی که برای این درس قابل استفاده است به دانشجویان معرفی کند.

عنوان درس: تطور متون شعر فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد	عنوان درس به فارسی: تطور متون شعر فارسی
	عملی			واحد: ۲	
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۴	
	عملی				
	نظری	اصلی -	کارگاه	آزمایشگاه:	
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری	سمینار	سفر علمی ☐	
	عملی				

هدف

شناخت مراحل تطور شعر فارسی و زمینه های هر مرحله با تحلیل نمونه هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. شعر پیش از اسلام
۲. انواع شعر فارسی
۳. دوره ها و سبکهای شعر فارسی
۴. زمینه های (اجتماعی، فرهنگی، ادبی) تحولات شعر فارسی در دوره های مختلف
۵. ویژگیهای شعر فارسی در هر سبک و دوره با تحلیل نمونه ها
۶. جریانها و تحولات شعر فارسی معاصر (از مشروطه تا امروز)
۷. نقد و بررسی نمونه هایی از متون برجسته شعر فارسی

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

صفا؛ ذبیح‌الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳
زرقانی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛
تهران: سخن، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ سیری در شعر فارسی؛ تهران: نشر نوین، ۱۳۶۳
تفضلی، احمد؛ تاریخ ادبیات پیش از اسلام؛ ج ۵، تهران: سخن، ۱۳۸۶

منابع بیشتر

رستگار فسایی، منصور؛ انواع شعر فارسی؛ تهران: ۱۳۷۳
شفیعی کدکنی، محمد رضا؛ ادوار شعر فارسی؛ تهران: توس، ۱۳۵۹
مؤتمن، زین العابدین؛ تحول شعر فارسی؛ تهران: طهوری، ۱۳۵۵

عنوان درس: تطور متون نثر فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تطور متون نثر فارسی
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۴	
	عملی				
	نظری	اصلی -	اختیاری		
	عملی	الزامی			
	نظری				
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

شناخت انواع متون نثر فارسی و سیر تحول آن با تحلیل نمونه‌هایی از متون مشهور

سرفصلها

۱. انواع نثر فارسی به لحاظ ویژگیهای زبانی با معرفی نمونه‌ها
۲. تقسیمات متون مثنوی فارسی به لحاظ محتوا با معرفی ویژگی‌ها و نمونه‌ها
۳. سیر تحول سبک نثر فارسی از آغاز تا امروز و ویژگی‌های هر دوره و سبک
۴. سیر تحول مهمترین انواع ادبی در متون مثنوی فارسی با معرفی مهمترین اثر در هر نوع ادبی
۵. نثرنویسان نامی فارسی و معرفی آثار آنان
۶. نقد و تحلیل نمونه‌هایی از متون برجسته نثر فارسی (از سبکها و انواع مختلف ادبی)

روش ارزیابی

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

خطیبی، حسین؛ فن نثر، تهران: زوار، ۱۳۸۶
بهار، محمدتقی؛ سبک‌شناسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۸۰
صفا، ذبیح‌الله؛ تاریخ ادبیات در ایران؛ فردوس، ۱۳۷۳
بخش‌هایی از متون برجسته مشور فارسی از سبک‌ها و انواع مختلف

منابع بیشتر

یوسفی، غلامحسین، دیداری با اهل قلم، (۲جلد)، مشهد، دانشگاه مشهد، ۱۳۶۴
شمیسا، سیروس؛ سبک‌شناسی نثر؛ تهران: میترا، ۱۳۷۷
زرقانی، مهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛ تهران:
سخن، ۱۳۸۸
فتوحی، محمود؛ سبک‌شناسی: نظریه‌ها، رویکردها و روشها؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰
صفا، ذبیح‌الله؛ گنجینه سخن؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۳
غلامرضایی، محمد؛ سبک متون نثر عرفانی قرن ششم؛ تهران: دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۸۸
رستگارفسایی، منصور؛ انواع نثر فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۰

عنوان درس: ساخت دستوری زبان فارسی

دروس پیشیناز:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: ساخت دستوری زبان فارسی	
	عملی					
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۴		
	عملی					
	نظری	اصلی -				
		عملی	الزامی			
		نظری				
آموزش تکمیلی. عملی دارد سفر علمی. سمینار:						

هدف

بررسی مقابله ای موضوعات مختلف دستوری زبان فارسی در کتابهای دستور و نقد و بررسی آنها

سرفصلها

۱. مباحث پایه‌ای در دستور زبان
۲. طبقه بندی و نقد دستورهای معتبر زبان فارسی
۳. آواشناسی و واج شناسی زبان فارسی
۴. جمله (تعریف، انواع، وجوه)
۵. تکواژ و انواع آن (آزاد، وابسته، دستوری...)
۶. ساخت کلمه (ساده، مرکب و...) و انواع آن (اسم، فعل، حرف، قید...) و اقسام هر یک
۷. گروه و انواع آن (اسمی، فعلی.../ ساده، مرکب.../ هسته گروه و وابسته های آن)
۸. ارکان جمله فارسی (نهاد، مفعول، متمم، قید، فعل و...)
۹. سایر مباحث دستوری

روش ارزیابی

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- نجفی، ابوالحسن؛ مبانی زبان‌شناسی و کاربرد آن در زبان فارسی؛ تهران: نیلوفر، ۱۳۸۷
- باطنی، محمدرضا؛ توصیف ساختمان دستوری زبان فارسی؛ امیرکبیر: ۱۳۶۴
- مشکوه‌الدینی، مهدی؛ دستور زبان فارسی بر پایه نظریه گشتاری؛ دانشگاه فردوسی مشهد: ۱۳۷۴
- وحیدیان کامیار، تقی؛ و غلامرضا عمرانی؛ دستور زبان فارسی (۱)؛ سمت: ۱۳۷۲
- خانلری، پرویز؛ دستور زبان فارسی؛ توس: ۱۳۵۹
- فرشیدورد، خسرو؛ دستور مفصل امروز، سخن: ۱۳۸۲
- دستور زبان فارسی (پنج استاد)؛ اشرافی: ۱۳۶۶
- انوری، حسن؛ و حسن احمدی گیوی؛ دستور زبان فارسی (۲)؛ فاطمی: ۱۳۷۷
- غلامعلی زاده، خسرو؛ ساخت زبان فارسی؛ تهران: سمت، ۱۳۸۶
- طیب زاده، امید؛ دستور زبان فارسی بر مبنای نظریه وابستگی؛ تهران: نشر مرکز، ۱۳۸۵

منابع بیشتر

- باطنی، محمدرضا؛ نگاهی تازه به دستور زبان؛ آگاه: ۱۳۶۴
- نوبهار، مهرانگیر؛ دستور کاربردی زبان فارسی؛ رهنما: ۱۳۷۲
- معین، محمد؛ آثار مربوط به دستور زبان فارسی (اسم جنس، معرفه و نکره/ اسم مصدر و حاصل مصدر/ اضافه/ مفرد و جمع؛ ابن‌سینا: ۱۳۴۱-۱۳۳۸
- وفایی، عباسعلی؛ دستور کاربردی؛ تهران: سخن، ۱۳۹۰
- وفایی، عباسعلی؛ دستور تطبیقی (فارسی - عربی)؛ تهران: سخن، ۱۳۹۱
- غلامحسین زاده، غلامحسین؛ نگارش مقدماتی زبان فارسی؛ تهران: سمت ۱۳۸۹
- مهبیار، محمد؛ کتابشناسی دستور زبان فارسی، تهران: فرهنگستان زبان فارسی، ۱۳۸۱
- فرشیدورد، خسرو؛ جمله و تحول آن در زبان فارسی؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵
- _____؛ گفتارهایی درباره زبان فارسی، تهران: امیرکبیر، ۱۳۷۵
- یار محمدی، لطف‌اله؛ واج‌شناسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴
- حق شناس، علی محمد؛ آواشناسی؛ تهران: آگاه، ۱۳۵۶
- ثمره، یدالله؛ آواشناسی زبان فارسی؛ تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۶۴
- مدرسی، فاطمه؛ از واج تا جمله؛ تهران: چاپار، ۱۳۸۶
- وسایر کتابها و منابع دستوری (در صورت ضرورت، بنا به تشخیص استاد)

عنوان درس: نظریه ها و نقد ادبی

عنوان درس به فارسی: نظریه ها و نقد ادبی	تعداد	نوع واحد پیش نیاز	نظری	دروس پیشنهادی:	
	واحد: ۲		عملی		
	تعداد ساعت: ۳۴		پایه		نظری
			واحد		عملی
	تعداد		اصلی -		نظری
			نیاز		عملی
	تعداد		اختیاری		نظری
					عملی
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐					
☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐					

هدف

آشنایی با نظریه‌ها و رویکردهای ادبی و کاربرد آنها در نقد و تحلیل آثار ادبی فارسی

سرفصلها

۱. تعریف نظریه، نقد، جریان، مکتب، و تفاوت‌های آنها
۲. نظریه و نقد ادبی در گذشته ادبیات فارسی
۳. فرمالیسم و نقد نو، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۴. ساختارگرایی و پسا ساختارگرایی، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۵. نقد روانشناختی و اسطوره شناختی، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۶. نقد هرمنوتیک، و نقد یک نمونه ادبی فارسی
۷. نقد فمینیستی، مدرنیسم، پسا مدرنیسم، و نقد چند نمونه ادبی فارسی
۸. آسیب شناسی نقد ادبی در ایران

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

کلیگز، مری؛ درسنامه نظریه ادبی؛ ترجمه جلال سخنور، الهه دهنوی سعید سبزیان؛ تهران: اختران، ۱۳۸۸

زرین کوب، عبدالحسین؛ نقد ادبی؛ ج ۳، تهران: امیر کبیر، ۱۳۶۳

احمدی بابک؛ ساختار و تأویل متن، تهران: مرکز، ۱۳۸۹

منابع بیشتر

ایوتادیه، ژان؛ نقد ادبی در سده بیستم؛ ترجمه محمد رحیم احمدی؛ تهران: علمی فرهنگی، ۱۳۷۷

فن شعر، ارسطو، ترجمه عبدالحسین زرین کوب، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲.

شمس قیس رازی؛ المعجم فی معاییر اشعار العجم؛ تهران: سخن، ۱۳۷۴

امامی، نصرالله؛ مبانی و روشهای نقد ادبی؛ ج ۴، تهران: جامی، ۱۳۸۹

هارلند، ریچارد ساختارگرایی، پساساختارگرایی و مطالعات ادبی «دریدا و مفهوم نوشتار» ترجمه فرزانه

سجودی، حوزه هنری ۱۳۸۰

استروس، کلود لویی. اسطوره در معنا. (ترجمه ش. خسروی). تهران: نشر مرکز، ۱۳۷۶

والاس، مارتین، نظریه های روایت، ترجمه محمد شهباز، نشر هرمس، ۱۳۸۲

بیلسکر، ریچارد. اندیشه های یونگ. ترجمه حسین پاینده. ج ۲. تهران: آشیان، ۱۳۸۷

پالمر، ریچارد، علم هرمنوتیک، ترجمه محمد سعید حنایی، نشر هرمس، ۱۳۷۷

عنوان درس: بلاغت کاربردی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: بلاغت کاربردی
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۴	
	عملی				
	نظری	اصلی -	کارگاه	آموزش تکمیلی عملی: دارد	
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری	آزمایشگاه:	سمینار	
عملی					

هدف

شناخت شیوه‌های بکارگیری نظریه‌های بلاغی در نقد و تحلیل متون ادبی.

سرفصلها

۱. بازشناسی نظریه‌های بلاغی
۲. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بدیعی در نقد و تحلیل متون ادبی
۳. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های معانی در نقد و تحلیل متون ادبی
۴. شیوه‌های کاربرد نظریه‌های بیانی در نقد و تحلیل متون ادبی
۵. بررسی تطبیقی نظریه‌های بلاغی و زیبایی شناسی
۶. بلاغت و نقد ادبی
۷. بلاغت و سبک شناسی
۸. بلاغت و تاریخ ادبیات نگاری

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

۱. شوقی ضیف، تاریخ و تطور علوم بلاغت، ترجمه محمدرضا ترکی، تهران: سمت، ۱۳۸۳.
۲. شفیع کدکئی، محمدرضا، صور خیال در شعر فارسی، آگاه، ۱۳۶۶.
۳. سوانه، پیر، مبنای زیبایی شناسی، ترجمه محمدرضا ابوالقاسمی، تهران: نشر ماهی، ۱۳۹۱.
۴. محمد عباس، عبدالقاهر جرجانی و دیدگاههای نوین نقد ادبی، ترجمه مریم مشرف، تهران: چشمه، ۱۳۸۷.
۵. فتوحی، محمود، بلاغت تصویر، تهران: سخن، ۱۳۸۹.
۶. وحیدیان کامیار، تقی، بدیع از دیدگاه زیبایی شناسی، انتشارات دوستان-تهران: سمت، ۱۳۸۳.

منابع بیشتر

۱. ابوتمام، احمد، البلاغه و التحلیل الادبی، ۱۹۸۸.
۲. عبدالله بن عبدالرحمن نقیب، مناهج التحلیل البلاغی عند علماء الاعجاز.

عنوان درس: متون نظم و نثر عربی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد	عنوان درس به فارسی: متون نظم و نثر عربی	
	عملی			واحد: ۲		
	نظری	پایه		تعداد	ساعت: ۳۴	
	عملی					
	نظری	اصلی -				
	عملی	الزامی				
	نظری	اختیاری				
	عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد ☐ سفر علمی ☐ سمینار ☐ ☐ کارگاه ☐ آزمایشگاه: ☐						

هدف

تقویت توانایی دانشجوی در درک متون عربی و مطالعه و تحقیق در منابع مرتبط با زبان و ادبیات فارسی

سرفصلها

۱. قرآن، نهج البلاغه و متون تفسیری عربی
۲. مثلها و عبارتها و ابیات عربی رایج در متون فارسی
۳. نمونه هایی از متون عرفانی به زبان عربی
۴. نمونه هایی از مشهورترین اشعار شاعران عرب
۵. نمونه هایی از سروده ها و نوشته های عربی شاعران و نویسندگان فارسی زبان
۶. متون تحقیقی معاصر عربی در حوزه زبان و ادبیات

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- قرآن کریم، نهج البلاغه، تفسیر «مجمع البیان فی تفسیر قرآن» فضل بن الحسن طبرسی
شیخو، لوئیس؛ مجانی الحدیث؛ بیروت: دارالمشرق
سراج طوسی، ابو نصر؛ اللمع فی التصوف، تهران: اساطیر، ۱۳۸۱
حریرچی، فیروز؛ امثال و حکم؛ تهران: امیرکبیر، ۱۳۶۲
غنیمی هلال، محمد؛ النقد الادبی الحدیث؛ بیروت: دارالعودة، دارالثقافه، ۱۹۷۳

منابع بیشتر

- قشیری، ابوالقاسم؛ الرساله القشیریه؛ تصحیح و تحقیق عبدالحلیم محمود؛ قاهره، ۱۹۸۹ / یا با تعلیقات خلیل المنصور، بیروت: دارالکتب العلمیه، ۲۰۰۱
ابوظالب مکی، محمد بن علی؛ قوت القلوب؛ دارالکتب العلمیه
شهاب الدین سهروردی، ابو حفص عمر؛ عوارف المعارف؛ المکتبه العلمیه
معلقات سبع؛ ترجمه عبدالمحمد آیتی؛ تهران: سروش، ج ۵، ۱۳۸۲
حریری، قاسم بن علی؛ مقامات حریری؛ ترجمه طواق گلندی گلشاهی، تهران: امیرکبیر، ۲۰۰۸
دامادی، محمد؛ مضامین مشترک در ادب فارسی و عربی؛ تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۷۹
سجادی، سید ضیاء الدین؛ دیوان خاقانی؛ تهران: زوار، ۱۳۷۴ (اشعار عربی)
آثاری از توفیق الحکیم، جبران خلیل جبران، طه حسین، احمد شوقی، عبدالوهاب بیاتی، محمود درویش

عنوان درس: تاریخچه ادبیات تطبیقی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تاریخچه ادبیات تطبیقی
	عملی				
	نظری	پایه	تعداد ساعت: ۳۲		
	عملی				
	نظری	اصلی -	پیش نیاز		
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری	کارگاه ' آزمایشگاه: ' سمینار ' آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی'		
	عملی				

هدف

آشنایی با تاریخچه ادبیات تطبیقی در کشورهای غربی، شرقی، خاور میانه و ایران

سرفصلها

- ۱- پیدایش ادبیات تطبیقی در فرانسه
- ۲- پیدایش ادبیات تطبیقی در روسیه و آلمان
- ۳- رشد و تحول ادبیات تطبیقی در سایر کشورهای غربی
- ۴- تاریخچه ادبیات تطبیقی در کشورهای عرب‌زبان
- ۵- تاریخچه ادبیات تطبیقی در کشورهای شرقی
- ۶- تاریخچه ادبیات تطبیقی در ایران

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

ساجدی، طهمورث (۱۳۸۷)، از ادبیات تطبیقی تا نقد ادبی، تهران: مؤسسه انتشارات امیرکبیر
عُنیمی هلال، محمد (۱۳۷۳)، ادبیات تطبیقی: تاریخ و تحول، اثرپذیری و اثرگذاری فرهنگ و ادب اسلامی، ترجمه
و تحلیله و تعلیق از سید مرتضی آیت‌الله زاده شیرازی، انتشارات امیرکبیر، تهران.
گویار، م. ف. (۱۳۷۴)، ادبیات تطبیقی، ترجمه علی اکبر خان محمدی، انتشارات پازنگ، تهران.
ندا، طه (۱۳۸۳)، ادبیات تطبیقی، ترجمه هادی نظری، نشرنی، تهران.

Bassnett, Susan. (۱۹۹۳). *Comparative Literature: A Critical Introduction*. Oxford UK &
Cambridge USA: Blackwell.

Jost, Francois (۱۹۷۴). *Introduction to Comparative Literature*, New York: Pegasus.

منابع بیشتر

نیگم، پ وان، ادب المقارن، ترجمه سامی مصباح الحسامی، المكتبة العصرية، بیروت، بی‌تا.
عبود، عبده، و ماجد حمود و غسان السید، ادب المقارن، دمشق، ۲۰۰۱.
الخطیب، حسام، آفاق ادب المقارن، عربياً و عالمياً، دارالفکر، دمشق، ۱۹۹۹.
گویارد، فرانسوا، ادب المقارن، ترجمه محمد غلاب، لجنة البیان العربی، قاهره، ۱۹۵۶.
طحان، رعیون، ادب المقارن و ادب العالم، دارالکتاب اللبنانی، بیروت، ۱۹۷۲.
مکی، طاهر احمد، ادب المقارن، اصوله و تطوره و متأهجه، دارالمعارف، قاهره، ۱۹۸۷.

عنوان درس: مبانی نظری و نظریه های ادبیات تطبیقی

پیشنیاز: دروس نظریه‌ها و نقد ادبی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: مبانی نظری و نظریه های ادبیات تطبیقی
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -	اختیاری		
	عملی	الزامی			
	نظری				
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

آشنایی با نظریه‌های ادبیات تطبیقی و تحولات و آسیبهای آن با ذکر نمونه‌ها از ادبیات فارسی

سرفصلها

- ۱- مبانی نظری ادبیات تطبیقی
- ۲- مبانی مطالعات تطبیقی در منابع فارسی و عربی
- ۳- بررسی نظریه مکتب فرانسه
- ۴- نظریه ادبیات رنه و لک و پیدایش مکتب امریکایی
- ۵- نظریه های نوین ادبیات تطبیقی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- شورل، ایو. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه طهمورث ساجدی. تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۸۶.
- غنیمی هلال، محمد (۱۳۷۳). *ادبیات تطبیقی: تاریخ و تحول، انریدیری و اثرگذاری فرهنگ و ادب اسلامی*، ترجمه و تحشیه و تعلیق از سید مرتضی آیت اله زاده شیرازی. تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
- کفافی، محمد عبدالسلام. *ادبیات تطبیقی*. ترجمه سید حسین سیدی مشهد: به‌نشر، ۱۳۸۲.
- ندا، طه. *ادبیات تطبیقی*، ترجمه هادی نظری منظم. تهران: نشرنی، ۱۳۸۳.
- ولک، رنه، و اوستن وارن. *نظریه ادبیات*، ترجمه ضیا موحد و پرویز مهاجر، تهران: انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۳.

Aldridge, A. Owen, Ed. (۱۹۶۹). *Comparative Literature: Matter and Method* University of Illinois Press, Chicago.

Bassnett, Susan. (۱۹۹۳). *Comparative Literature: A Critical Introduction*. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.

Jost, Francois (۱۹۷۴). *Introduction to Comparative Literature*, New York: Pegasus.

منابع بیشتر

- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۹). *نقد ادبی*، دو جلد. تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۹.
- فرشیدورد، خسرو (۱۳۷۳). *درباره ادبیات و نقد ادبی*، دو جلد. تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۳.
- زون، سیمون: *ادبیات عمومی و ادبیات تطبیقی*، رساله راهبردی، ترجمه حسن فروغی: تهران: سمت
- عبدالرحمن محمد، ابراهیم، *النظریه و التطبيق فی الادب المقارن*، دارالعودة، بیروت، ۱۹۸۲.
- خفاجی، محمد. عبدالمنعم، *دراسات فی الادب المقارن*، دارالطباعة المحمدیه، قاهره، بی تا.
- عبود، عبده، *الادب المقارن (مشکلات و آفاق)*، اتحاد الکتاب العرب، دمشق، ۱۹۹۹.

عنوان درس: رویکردها و روش‌های تحقیق در ادبیات تطبیقی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: رویکردها و روش‌های تحقیق در ادبیات تطبیقی
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	الزامی			
	عملی				
نظری	اختیاری				
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

آشنایی با روش‌های تحقیق در ادبیات تطبیقی و کاربرد آن در مطالعات ادبیات فارسی

سرفصلها

- ۱- روش تحقیق مضمونی
- ۲- روش تحقیق روایت شناختی
- ۳- روش تحقیق تاریخی
- ۴- روش تحقیق مطالعات فرهنگی
- ۵- روش تحقیق اسطوره ای
- ۶- روش تحقیق تصویر شناختی

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

Jost, Francois (١٩٧٤). *Introduction to Comparative Literature*, New York: Pegasus.

Aldridge, A. Owen, Ed. (١٩٦٩). *Comparative Literature: Matter and Method* University of Illinois Press, Chicago.

Remak, Henry. "Comparative Literature: Its Definition and Function." In *Comparative Literature: Method and Perspective*. Newton P. Stallknecht and Horst Frenz, eds. Revised edition. Carbondale & Edwardsville, IL: Southern Illinois University Press, ١٩٦١, ١٩٧١: ١-٥٧.

Bassnett, Susan. (١٩٩٣). *Comparative Literature: A Critical Introduction*. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.

منابع بیشتر

- ١- ژون، سیمون؛ ادبیات عمومی و ادبیات تطبیقی، رساله راهبردی، ترجمه حسن فروغی؛ تهران: سمت
- عبدالرحمن محمد، ابراهیم، النظرية و التطبيق في الادب المقارن، دارالعودة، بيروت، ١٩٨٢.
- خفاجی، محمد عبدالمعتم، دراسات في الادب المقارن، دارالطباعة المحمدية، قاهره، بی تا.
- علوش، سعید، مدارس الادب المقارن، دراسة منهجية، المركز الثقافي العربي، چاپ اول، ١٩٨٧.

عنوان درس: تعاملات و روابط ادبی ایران و جهان

دروس پیشنهادی: ادبیات تاریخچه تطبیقی	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: تعاملات و روابط ادبی ایران و جهان
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -	اختیاری		
	عملی	الزامی			
	نظری				
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ^۱ سمینار ^۱ کارگاه ^۱ آزمایشگاه ^۱					

هدف

شناخت مفاهیم کلیدی روابط بینا ادبی و کاربرد آنها در بررسی تعاملات ادبیات فارسی و ادبیات جهان

سرفصلها

۱- تبیین مفاهیم کلیدی (تأثیر و تأثر، تقلید، الهام، اقتباس، توارد، تشابه، سرقات و...)

۲- نقش اسطوره و کهن الگوها در تعاملات و روابط ادبی

۳- بررسی زمینه های تاریخی، فرهنگی و اجتماعی تأثیر ادبیات فارسی بر ادبیات جهان

۴- بررسی کلی نفوذ و تأثیر ترجمه آثار فاخر ادبیات فارسی بر ادبیات جهان

۵- تعاملات و روابط بینا ادبی بین ایران و کشورهای عرب زبان

۶- تعاملات و روابط بینا ادبی بین ایران و غرب

۷- تعاملات و روابط بینا ادبی بین ایران و سایر کشورها

روش ارزیابی:

ارزش یابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- عُثمی هلال، محمد (۱۳۷۳). ادبیات تطبیقی: تاریخ و تحول، اثرپذیری و اثرگذاری فرهنگ و ادب اسلامی، ترجمه و تحشیه و تعلیق از سید مرتضی آیت اله زاده شیرازی. تهران: انتشارات امیرکبیر، ۱۳۷۳.
- کفافی، محمد عبدالسلام. ادبیات تطبیقی. ترجمه سید حسین سیدی مشهد: به نشر، ۱۳۸۲.
- ندا، طه. ادبیات تطبیقی، ترجمه هادی نظری منظم. تهران: نشر نی، ۱۳۸۳.
- یوحنا، جان، دی. گستره شعر پارسی در انگلستان و آمریکا. ترجمه احمد تمیم‌داری. تهران: انتشارات روزنه، ۱۳۸۶.
- جوادی، حسن. تأثیر شعر فارسی بر شعر انگلیسی. (در دست ویراستاری). تهران: انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی، حدیدی، جواد. از سعدی تا آراگون. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳.
- اسلامی ندوشن، محمد علی. جام جهان بین: در زمینه نقد ادبی و ادبیات تطبیقی. تهران: انتشارات جامی، ۱۳۷۴.
- لوئیس، دین فرانکلین؛ مولانا: دیروز تا امروز شرق تا غرب؛ ترجمه حسن لاهوتی؛ تهران: نشر نامک، ۱۳۸۵.

Jost, Francois (۱۹۷۴). *Introduction to Comparative Literature*, New York: Pegasus.

منابع بیشتر

- زرین کوب، عبدالحسین (۱۳۶۹). نقد ادبی، دو جلد. تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۶۹.
- فرشیدورد، خسرو (۱۳۷۳). درباره ادبیات و نقد ادبی، دو جلد. تهران: انتشارات امیر کبیر، ۱۳۷۳.
- درویان، ولی الله: سرچشمه های الهام شاعران، تهران: چشمه، ۱۳۶۶.
- صفاری، کورکب: افسانه ها و داستانهای ایرانی در ادبیات انگلیسی، تهران: دانشگاه تهران، ۱۳۵۷.
- طحان، رعیون، الادب المقارن و الادب العالم، دارالکتاب اللبنانی، بیروت

عنوان درس: مطالعات بینارشته ای در ادبیات تطبیقی

عنوان درس به فارسی: مطالعات بینارشته ای در ادبیات تطبیقی	تعداد	واحد: ۲	نوع واحد پیش نیاز اختیاری	نظری	جبرانی	دروس پیشنهادی: رویکردها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی
				عملی		
				نظری	پایه	
				عملی		
	تعداد	ساعت: ۳۲		نظری	اصلی -	
				عملی	الزامی	
				نظری	اختیاری	
				عملی		
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار '						
کارگاه ' آزمایشگاه: '						

هدف

مطالعه تعاملات ادبیات فارسی با سایر علوم

سرفصلها

- ۱- تعریف ماهیت و اهمیت مطالعات بینارشته‌ای
- ۲- آشنایی با نظریه اقتباس و تحلیل گفتمان
- ۳- ارتباط ادبیات با فلسفه
- ۴- ارتباط ادبیات با زبان‌شناسی
- ۵- ارتباط ادبیات با مطالعات سینما و تلویزیون
- ۶- ارتباط ادبیات و هنرهای تجسمی
- ۷- ارتباط ادبیات با موسیقی
- ۸- ارتباط ادبیات با هنرهای نمایشی
- ۹- ارتباط ادبیات با معماری

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

Remak, Henry. "Comparative Literature: Its Definition and Function." In *Comparative Literature: Method and Perspective*. Newton P. Stallknecht and Horst Frenz, eds. Revised edition. Carbondale & Edwardsville, IL: Southern Illinois University Press, 1961, 1971: 1-57.

منابع بیشتر: به انتخاب استاد

۴- درسهای اختیاری

عنوان درس: بررسی تطبیقی انواع ادبی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: بررسی تطبیقی انواع ادبی	
	عملی					
	نظری	پایه				
	عملی					
	نظری	اصلی -				تعداد ساعت: ۳۲
	عملی					
	نظری	الزامی				
	عملی					
نظری	اختیاری					
عملی						
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:						

هدف

آشنایی با انواع ادبی و بررسی مشابهت‌ها و تفاوت‌های انواع ادبی در ادبیات فارسی و ادبیات سایر ملل و همچنین بررسی علل تحولات آن

سرفصلها

- ۱- تعریف نوع یا گونه ادبی
- ۲- انواع ادبی در ادبیات فارسی و سیر تحول آنها
- ۳- بررسی تطبیقی ادبیات حماسی و قهرمانی فارسی و ادبیات سایر ملل
- ۴- بررسی تطبیقی ادبیات غنایی و تعلیمی فارسی و ادبیات سایر ملل
- ۵- بررسی تطبیقی ادبیات عرفانی فارسی و ادبیات سایر ملل
- ۶- بررسی تطبیقی سایر انواع ادبی فارسی و ادبیات سایر ملل

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- شمیسا، سیروس؛ انواع ادبی؛ تهران: فردوس، ۱۳۷۳
- رستگار فسایی، منصور؛ انواع شعر فارسی؛ شیراز: نوید شیراز، ۱۳۸۰
- رستگار فسایی، منصور؛ انواع نثر فارسی؛ چاپ سوم تهران: سمت، ۱۳۹۱
- زرقانی، سیدمهدی؛ تاریخ ادبی ایران و قلمرو زبان فارسی: تطور و دگردیسی ژانرها تا میانه سده پنجم؛ تهران: سخن، ۱۳۸۸
- حدیدی، جواد. از سعدی تا آراگون. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۳.
- اسلامی ندوشن، محمد علی. جام جهان بین: در زمینه نقد ادبی و ادبیات تطبیقی. تهران: انتشارات جامی، ۱۳۷۴.
- لویس، دین فرانکلین؛ مولانا: دیروز تا امروز شرق تا غرب؛ ترجمه حسن لاهوتی؛ تهران: نشر نامک، ۱۳۸۵

- **The Fantastic: A Structural Approach to a Literary Genre, By Tzvetan Todorov**
- **Romanticism, History, and the Possibilities of Genre: Re-forming Literature , edited by Tilottama Rajan, Julia M. Wright**
- **Literary Form, Philosophical Content: Historical Studies of Philosophical Genres, By Jonathan Allen Lavery, Louis Groarke**
- **Modern genre theory, David Duff, Longman, ۲۰۰۰**

Jost, Francois (۱۹۷۴). *Introduction to Comparative Literature*, New York: Pegasus.

Bassnett, Susan. (۱۹۹۳). *Comparative Literature: A Critical Introduction*. Oxford UK & Cambridge USA: Blackwell.

منابع بیشتر

- فن شعر، ارسطو. ترجمه عبدالحسین زرین کوب، تهران، بنگاه ترجمه و نشر کتاب، ۱۳۵۲
- یوحنا، جان، دی. گستره شعر پارسی در انگلستان و آمریکا. ترجمه احمد تمیم‌داری. تهران: انتشارات روزنه، ۱۳۸۶.
- جوادی، حسن. تأثیر شعر فارسی بر شعر انگلیسی. (در دست ویراستاری). تهران: انتشارات فرهنگستان زبان و ادب فارسی.
- هارلند، ریچارد؛ درآمدی بر نظریه ادبی از افلاطون تا بارت؛ ترجمه علی معصومی و دیگران؛ تهران: چشمه،

۱۳۸۲

عنوان درس: بررسی پژوهش‌های تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: بررسی پژوهش‌های تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی
	عملی				
	نظری	پایه	پیش نیاز	تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اصلی -	اختیاری		
	عملی	الزامی			
	نظری				
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ^۱ سمینار ^۱ کارگاه ^۱ آزمایشگاه ^۱					

هدف

بررسی، تحلیل و آسیب‌شناسی پژوهش‌های تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی (در داخل و خارج از کشور) سرفصلها

- ۱- شناخت منابع و پژوهش‌های ادبیات تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی
- ۲- طبقه‌بندی موضوعی و تحلیل رویکردهای تحقیقات تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی
- ۳- دستاوردهای مطالعات تطبیقی در زبان و ادبیات فارسی
- ۴- آسیب‌شناسی روش‌های مطالعات و تحقیقات ادبیات تطبیقی در ایران
- ۵- راهکارهای بومی سازی و رفع چالش‌های مطالعات ادبیات تطبیقی در ایران
- ۶- نقد عملی چند مقاله و کتاب فارسی در باره ادبیات تطبیقی در کلاس

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

منابع: با انتخاب استاد از بین پژوهش‌های تطبیقی زبان و ادبیات فارسی
منابع بیشتر: مقالات مرتبط با موضوع از مطبوعات علمی و پژوهشی و ماهنامه‌های معتبر علمی

عنوان درس: بررسی تطبیقی شخصیتها و مضامین ادبی جهانی

دروس پیشنهادی: رویکردها و روشهای تحقیق در ادبیات تطبیقی	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز اختیاری	تعداد ساعت: ۳۲	عنوان درس به فارسی: بررسی تطبیقی شخصیتها و مضامین ادبی جهانی
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -			
	عملی	الزامی			
	نظری	اختیاری			
عملی					
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار '					
کارگاه ' آزمایشگاه: '					

هدف

بررسی تطبیقی تیپ ها و مضامین ادبی مشهور جهانی در ادب فارسی و ادبیات سایر ملل و بررسی چگونگی دگرذیسی شخصیت‌های ادبی یا مفاهیم آثار ادبی هر ملت در ادبیات سایر ملل با توجه به بافت فرهنگی و تاریخی دوره‌های مختلف

سرفصلها

- ۱- نقش بافت تاریخی و فرهنگی در دگرذیسی و تحول مفاهیم و ساختهای ادبی
- ۲- تمایزات نحوه بروز چند کهن الگوی مشهور جهانی در ادبیات فارسی و ادبیات سایر ملل
- ۳- بررسی تطبیقی چند شخصیت و تیپ ادبی مشهور در ادب فارسی و ادبیات سایر ملل (از قبیل عقلائی مجانبین، روئین تنان، عاشقان، قهرمانان، جاودانان، پادشاهان، عیاران، پیران، دزدان، جادوان، مرشدان، واعظان و...)
- ۴- تفاوت چگونگی بروز چند مضمون انسانی در ادبیات ملل مختلف (از قبیل تولد، مرگ، عدالت، رستگاری، مبارزه، حق طلبی، آزادگی، وطن پرستی، انسان کامل، عشق الهی و...)

۵- بررسی تطبیقی وسعت و تنوع تصاویر و مضامین ادبی ساخته شده با چند لغت پر کاربرد ادبی در شعر فارسی و سایر زبانها (مانند تعداد ترکیبهای لغوی و تصاویر شعری که در هر زبان با «دل» ساخته شده است)

۶- بررسی تطبیقی تمایزات یک داستان واحد در چند فرهنگ یا زبان مختلف (مانند یوسف و زلیخا)

۷- تحول و دگرگونی چهره شاعران، ادیبان، شخصیتها و مفاهیم آثار ادبی فارسی در ادبیات سایر ملل (از قبیل خیام، مولوی و ...)

۸- تحول و دگرگونی چهره شاعران، ادیبان و شخصیتهای ادبی سایر ملل در ادبیات فارسی (از قبیل لیلی و مجنون و ...)

روش ارزیابی:

ارزشیابی مستمر	میان ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

- ارباب شیرانی، سعید (۱۳۹۱). اشکال یک اسطوره: گونه‌گونی شخصیت ادبی حضرت یوسف. ترجمه مجدالدین کیوانی. تهران: انتشارات نیلوفر
- جلال ستاری (۱۳۶۶). حالات عشق مجنون، تهران، انتشارات توس
- ژان کلود واده (۱۳۷۲) حدیث عشق در شرق، ترجمه جواد حدیدی، مرکز نشر دانشگاهی
- منابع بیشتر: به اختیار استاد

عنوان درس: ادبیات تطبیقی و ترجمه پژوهی

دروس پیشنهادی:	نظری	جبرانی	نوع واحد پیش نیاز	تعداد واحد: ۲	عنوان درس به فارسی: ادبیات تطبیقی و ترجمه پژوهی
	عملی				
	نظری	پایه			
	عملی				
	نظری	اصلی -		تعداد ساعت: ۳۲	
	عملی				
	نظری	اختیاری			
	عملی				
آموزش تکمیلی عملی: دارد سفر علمی ' سمینار ' کارگاه ' آزمایشگاه:					

هدف

بررسی ارتباط ادبیات تطبیقی و ترجمه پژوهی و تأثیر ترجمه در تحول ادبیات معاصر ایران

سرفصلها

- ۱- نقش ترجمه در تعاملات ادبی و فرهنگی
- ۲- شناخت انواع ترجمه
- ۳- جایگاه ترجمه در مطالعات ادبیات تطبیقی
- ۴- جایگاه تفسیر و خلاقیت در ترجمه
- ۵- بررسی ترجمه و اقتباس ادبی
- ۶- وجه «تسخیری» ترجمه و ترجمه پسااستعماری
- ۷- نقش ترجمه در معرفی ادبیات فارسی به جهان

روش ارزیابی:

ارزش‌یابی مستمر	میان‌ترم	آزمون نهایی	تحقیق (پروژه)

منابع

گنتزler، ادوین. نظریه‌های ترجمه در عصر حاضر. ترجمه علی صلح‌جو. تهران: انتشارات هرمس، ۱۳۸۰.

لطفی‌پور ساعدی، کاظم. درآمدهای به اصول و روش ترجمه. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۷۱.

Barnstone, Willis. *The poetics of Translation:History, Theory, Practice*. New Haven and London: Yale University press, ۱۹۹۳.

منابع بیشتر: بهاء‌الدین خرمشاهی (۱۳۹۲)، ترجمه کاوی، انتشارات ناهید

بقیه به انتخاب استاد از میان مقالات مرتبط از جمله مقالات دوره مجله مترجم

۵- پایان نامه

دانشجو موظف است با نظر گروه مربوط موضوعی مرتبط با مسائل ادبیات تطبیقی بر پایه زبان فارسی انتخاب کند و زیر نظر استادان مربوط پژوهشی نو و هدفمند را به عنوان حاصل دستاوردهای علمی دوره دو ساله کار نظری خود در قالب پایان نامه ارائه دهد.

